

به بهانه برگزاری دومین دوره "جایزه فرزانه"؛ جایزه ای برای پرواز "پروانه فرزانه"ها در آسمان علم ایران

"جایزه فرزانه در حوزه علوم زیست‌پزشکی" با هدف تجلیل و بزرگداشت مقام والای بانوان فرهیخته این سرزمین و در جهت گرامیداشت و الگوسازی تلاش‌ها شخصیت ارزنده زنده‌یاد "دکتر پروانه فرزانه"، عضو هیأت علمی مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران در سال ۱۳۹۹ شکل گرفت. جایزه فرزانه در حوزه علوم زیست‌پزشکی برمبنای آثار یا دستاوردهای برجسته نظری یا کاربردی در حوزه زیست‌پزشکی و صرفاً به بانوان اهدا می‌شود. مجموعه فعالیت‌های علمی یا اثر کلی یک فرد بر حوزه‌های علم و فناوری، در گام بعدی مورد توجه هیأت داوران قرار می‌گیرد. ثبت‌نام از سوی فرد امکان‌پذیر نیست و برگزیده نهایی هیأت داوران از بین نامزدهای معرفی‌شده توسط دانشگاه‌ها، مؤسسات و انجمن‌های علمی مرتبط یا دانشمندان و شخصیت‌های علمی انتخاب می‌شود.

دکتر سیما رفتی سیدی یزدی، عضو هیأت علمی انستیتو پاستور ایران به پاس تلاش‌ها و تحقیقات گسترده ایشان در "انگل لیثمانیا و تهیه واکسن جهت کنترل لیثمانیوز پوستی از طریق دست‌ورزی‌های ژنتیکی"، به عنوان برنده دومین دوره جایزه فرزانه در حوزه علوم زیست‌پزشکی انتخاب شدند. منتخب اولین دوره جایزه فرزانه نیز دکتر الهه الهی از دانشگاه تهران بودند. انجام فراخوان و تأمین اعتبار این

جایزه در سال ۱۴۰۰ توسط معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام شده است. چهارمین دوره جشنواره ملی زن و علم (جایزه مریم میرزاخانی) و دومین دوره اعطای "جایزه فرزانه در حوزه علوم زیست‌پزشکی"، روزشنبه ۱۹ تیرماه ۱۴۰۰، با تقدیر از برندگان برگزار شد.

دکتر پروانه فرزانه، دانشمندی خستگی‌ناپذیر بود که با همتی والا بانک سلول‌های جانوری و انسانی مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران را با بیش از هزار و چهارصد رده سلولی تاسیس کرد. اکنون این بانک، مجموعه‌ای از توانمندی‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در حوزه علوم سلولی، زیست‌فناوری و پزشکی برای تأمین نیاز مراکز علمی، دانشگاهی، صنعتی و کمک به حفظ گونه‌های کمیاب کشور فراهم آورده است. بدین ترتیب او پروانه‌ای شد ماندگار در تاریخ علم زیست‌شناسی ایران. او که تمام امید و ایمان خود و باورهای اعتقادی‌اش را برای حفظ ذخایر زیستی کشور به کار گرفت، خود ذخیره‌ای کم‌نظیر برای الگوسازی برای جوانان آینده‌ساز این سرزمین است.

در آستانه نخستین سالگرد درگذشت دکتر پروانه فرزانه، بنیان‌گذار بانک سلول‌های انسانی و جانوری مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران، و به بهانه

اعطای دومین "جایزه فرزانه در حوزه علوم زیست‌پزشکی"، در گفت‌وگو با اساتید، پژوهشگران و فرهیختگان کشور، اهمیت تجلیل و بزرگداشت مقام والای بانوان فرهیخته کشور و دلایل شکل‌گیری "جایزه فرزانه" مورد بررسی قرار گرفت. جایزه فرزانه، الهام‌بخش و امیدآفرین دکتر معصومه ابتکار، معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده و استاد دانشگاه تربیت مدرس با اشاره به اهداف شکل‌گیری جایزه فرزانه گفت: همانطور که دکتر فرزانه، شخصیتی الهام‌بخش و الگویی برای جامعه هستند، این جایزه نیز می‌تواند الهام‌بخش و امیدآفرین باشد. این ویژگی روح‌های بزرگ است که نه تنها شکست را نمی‌پذیرند، بلکه بعد از زمین خوردن، بلند شده و به حرکت ادامه می‌دهند؛ درد و مشکل را در جامعه انتشار نمی‌دهند و برعکس، انتشاردهنده امید و تلاش هستند. خوشحالم که در معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، این توفیق را داشتیم تا از جایزه فرزانه حمایت کنیم. جایزه فرزانه در دو دوره اخیر (سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹) به همراه جشنواره ملی زن و علم و جایزه‌ای که به نام پروفیسور مریم میرزاخانی نامگذاری شده است، اعطا می‌شود.

دکتر ابتکار افزود: جشنواره ملی زن و علم با همکاری معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و

فناوری برگزار می‌شود و پیشنهاد اولیه برگزاری آن از سوی دکتر مولوردی (معاون سابق رئیس جمهور در امور زنان و خانواده) مطرح شد، اما اجرای آن در دولت دوازدهم صورت گرفت. این جشنواره و جایزه مریم میرزاخانی، یک جایزه داوطلبانه

است و اعضای هیأت علمی و پژوهشگران باید خودشان داوطلب شرکت در این جایزه باشند. مرحله به مرحله پیش رفته‌ایم و شاهد استقبال خوب بانوان توانمند علمی کشور از این جشنواره هستیم. معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده تأکید کرد: بانوان فرهیخته، پژوهشگران توانمند و دانشمندان برجسته‌ای در کشور داریم که با انگیزه‌های بسیار متعالی، در راه پیشبرد علم و حل مشکلات و گرفتاری‌های کشور گام نهاده و در این حوزه درخشیده‌اند که دکتر فرزانه و دکتر میرزاخانی از آن جمله هستند و می‌توانند الگو و الهام‌بخش دختران و بانوان کشور باشند.

تشویقی برای پژوهشگران فعال در حوزه زیست‌پزشکی

دکتر سید مجید تولیت ابوالحسنی، رئیس مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران، با اشاره به نقش تأثیرگذار افرادی مانند دکتر فرزانه به عنوان الگو برای جوانان کشور گفت: دکتر فرزانه (به عنوان یک بانوی محقق و فرهیخته و باوجود سختی‌ها و مشکلات ناشی از بیماری) که تمام امید، ایمان و باورهای اعتقادی خود را برای حفظ ذخایر زیستی کشور به کار

هویت بخشی به جوانان از طریق معرفی الگوهای معاصر کشور

دکتر عبدالرضا دانشور آملی، مدیر بانک سلول‌های انسانی و جانوری مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران تأکید کرد: معتقدم جامعه ما نیاز دارد تا الگوهایی را به جوانان، دانشجویان و پژوهشگران کشور معرفی کنیم. الگوهایی که اغلب از آنها یاد می‌شود، مربوط به چند صد سال قبل هستند؛ این درحالی است که پس از پیروزی انقلاب و به خصوص در سال‌های اخیر، پژوهشگران و دانشمندان فرهیخته، نیروهای مؤمن، معتقد و متعهد زیادی داریم که در حوزه‌های مختلف مشغول خدمت‌رسانی به کشور هستند و این افراد، بهترین الگو برای معرفی به نسل جوان کشور هستند.

مدیر بانک سلول‌های انسانی و جانوری مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران افزود: شناساندن این افراد و معرفی فعالیت‌ها و دستاوردهای آنان در عرصه‌های مختلف، به نسل جوان کشور هویت بخشیده و باعث تقویت روحیه خودباوری در آنها می‌شود؛ البته چه خوب است که این اقدام در زمان حیات افراد انجام شود و صرفاً محدود به بعد از درگذشت آنها نباشد.

گرفت، ذخیره‌ای کم‌نظیر برای الگوسازی برای نسل جوان و آینده‌ساز کشور است. دکتر فرزانه با شخصیت متعهد، متخصص و دلسوزی که داشت، برای پیشبرد اهداف زیست‌بانک تا آخرین لحظات زندگی کوتاهش تلاش کرد و با ارائه مقالات متعدد در زمینه علوم سلولی و مولکولی، خودایمنی و بخصوص بانک‌های زیستی، آثار ارزشمندی را تقدیم جامعه علمی کشور نمود.

رئیس مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران تأکید کرد: ایمان، خودباوری، برخورداری از روحیه جهادی، خستگی ناپذیری، سعه صدر و تلاش، از جمله ویژگی‌هایی هستند که دکتر فرزانه به عنوان یک بانوی فرهیخته، با دارا بودن همه آنها، در راه کسب علم و توسعه آن، و به طور اخص در حوزه علوم سلولی، به عنوان الگو و راهبر برای بانوان کشور است.

دکتر تولیت ابوالحسنی با اشاره به شکل‌گیری جایزه فرزانه با هدف پاسداشت مقام دکتر پروانه فرزانه تصریح کرد: این جایزه ضمن معرفی شخصیت علمی دکتر فرزانه به نسل جوان کشور می‌تواند تشویقی برای پژوهشگران فعال در حوزه زیست‌پزشکی باشد.